

KABINETSAANWIJZER	
VLAAMS MINISTER SCHAUVLIEGE	
IN	137-20180131-26750
31 JAN 2018	
Medew.	KL.
UIT	↳ Filip Landman

Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 15
1070 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevrouw Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
12 januari 2018	K37/2017	02/2018/L22/36	1 advies
Datum	Vragen naar / e-mail	Telefoon	
29 januari 2018	Kathleen.quick@minaraad.be	02 558 01 40	

Betreft: advies verhoogde toegankelijkheid en subsidiëring bebossing

Mevrouw de minister,

Op 15 januari 2018 ontving de Minaraad de adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en natuurlijk milieu.

De permanente werkcommissie Bosbeleid, de permanente werkcommissie Natuurbeleid en de werkcommissie open ruimte hebben dit advies voorbereid tijdens hun bijeenkomsten. Boerenbond, Unizo en Voka onthouden zich evenwel bij dit advies.

De Raad keurde het advies goed op 25 januari 2018. Als bijlage vindt u het advies over de verhoogde toegankelijkheid en subsidiëring bebossing.

Met vriendelijke groeten,

Mathias Bienstman
Voorzitter

Jan Verheide
Secretaris

Advies

Verhoogde toegankelijkheid en subsidiëring bebossing

Advies over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Datum van goedkeuring 25/01/2018

Volgnummer 2018| 003

Coördinator + e-mailadres Kathleen Quick, Kathleen.quick@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Krachtlijnen	3
Procesbeschrijving	5
Algemeen.....	6
1 Verhoogde toegankelijkheid.....	6
1.1 Beschrijving.....	6
1.2 Aanbevelingen inzake verhoogde toegankelijkheid	7
2 Subsidiëring bebossing.....	10
2.1 Beschrijving.....	10
2.2 Aanbevelingen inzake subsidiëring bebossing.....	11

Krachtlijnen

De Minaraad erkent de specifieke vraag naar meer speelgroen voor onze jeugd, maar is van mening dat de oplossing niet ligt in een nieuwe regelgeving, maar wél bij een inhaalbeweging in het opmaken van toegankelijkheidsregelingen, in dialoog met de jeugdsector (zie ook onder [7]).

Inzake het voorliggend voorstel voor het wijzigen van de toegankelijkheid van natuurdomeinen in beheer bij het ANB wijst de Minaraad op meerdere knelpunten.

Ten eerste is de Minaraad van mening dat deze ingreep niet nodig is aangezien ook met het huidige instrumentarium het instellen van een verhoogde toegankelijkheid mogelijk is en in de praktijk daar waar het mogelijk is ook nu al wordt doorgevoerd. Verder vraagt de Minaraad zich af of dit wijzigingsvoorstel het bezoekerspercentage omhoog zal krikken, aangezien er niet wordt aangegeven wat de reden is voor dit eerder lage percentage (bereikbaarheid, parkeergelegenheid voor auto's en fietsers, accommodatie, ...). De Minaraad wijst er ook op dat de vraag naar meer speelgroen een specifieke lokale component omvat: veel hangt af van de locatie en bereikbaarheid van de opengestelde domeinen.

De Minaraad wijst eveneens op de verwarring die reeds ontstaan is en die nog verder op het terrein zal optreden. De Minaraad is bovendien van mening dat er niet voldoende rekening is gehouden met de juridische en praktische gevolgen van deze wijziging. De communicatiecampagne waarvan sprake in de nota aan de leden van de Vlaamse regering zal hier volgens de Minaraad geen oplossing voor bieden.

Wat het voorstel voor verhoging van bebossingsubsidies betreft, is de Minaraad principieel voor het stimuleren van bebossing op een doordachte manier, maar wijzen er op dat de voorgestelde wijzigingen niet tot de beoogde bosuitbreiding zal leiden. Dit voorontwerp betreft een (te) beperkte wijziging die bovendien kadert in een grotere thematiek van bosbehoud, boscompensatie en bosuitbreiding.

De Minaraad wijst er op dat administratieve vereenvoudiging een van de principes is bij de vooropgestelde integratie van het Bosdecreet en het Natuurdecreet. Met deze wijziging wordt er verdere complexiteit toegevoegd aan het systeem van boscompensatie.

De Minaraad wijst er op dat hij reeds eerder voorstelde om een vergoeding in te voeren voor het bebossen van terreinen, die reeds in eigendom zijn van private beheerders en die aan dezelfde voorwaarden beantwoorden, indien hiervoor middelen uit het bossencompensatiefonds worden gebruikt. De Minaraad vraagt een gelijktijdige invoering van deze maatregel om zowel de budgettaire inpakt van wat voorligt te milderen als de bebossing effectiever te maken.

De Minaraad verwijst als laatste naar de mogelijkheden die geboden worden door het voorontwerp van decreet houdende het realisatiegericht instrumentarium dat momenteel voor advies voorligt. Volgens de Minaraad is dit een adequate manier om de volledige thematiek van bosbehoud, boscompensatie en bosuitbreiding door te lichten en te optimaliseren, met aandacht voor de bezorgdheden van alle betrokken actoren.

Voka, Unizo en Boerenbond onthouden zich bij dit advies.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	15 januari 2018
Naam adviesvrager + functie	Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw
Rechtsgrond van de adviesvraag	D.A.B.M., Art. 11.2.1., §1, 4°
Adviestermijn	30 dagen
Samenwerking	
Overlegcommissie	Werkcommissie Open Ruimte, PWC Natuurbeleid, PWC Bosbeleid
Vergaderingen: soort + datum	WCOR en PWCN van 11 januari 2018 en PWCB van 12 januari 2018

De Minaraad ontving de adviesvraag op 15 januari 2018.

Het dossier bestaat uit:

- Beslissingsfiche (1 pagina);
- Nota aan de leden van de Vlaamse Regering (4 pagina's);
- Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (3 pagina's);
- Memorie van toelichting (6 pagina's);
- Voorwaardelijks begrotingsakkoord (1 pagina)

Algemeen

- [1] **Algemeen.** Dit voorontwerp van decreet wijzigt enerzijds het Bosdecreet en anderzijds het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en beoogt daarmee twee doelstellingen: (1) een verhoogde toegankelijkheid van natuur in Vlaanderen, met aandacht voor het evenwicht tussen toegankelijkheid en draagkracht van de natuur; (2) het stimuleren van bebossingsprojecten door derden door het verlagen van de restfinanciering. Deze twee voorstellen worden in de twee hoofdstukken hierna besproken.

1 Verhoogde toegankelijkheid

1.1 Beschrijving

- [2] **Bestaande regelgeving.** De huidige regeling inzake de toegankelijkheid heeft betrekking op *“openbare terreinen die beheerd worden ten behoeve van het natuurbehoud, bossen en terreinen die worden beheerd ten behoeven van het natuurbehoud en die werden aangekocht of waarop een zakelijk op persoonlijk recht werd verworven, in beide gevallen met financiële tussenkomst van een administratieve overheid in uitvoering van dit decreet”*. Deze “terreinen” zijn principieel toegankelijk voor voetgangers op de openbare en private wegen. Op grond van artikel 12septies, §1, tweede lid, worden rolstoelgebruikers en fietsers jonger dan 9 jaar met voetgangers gelijkgesteld.

Artikel 12septies, §2, bepaalt de uitzonderingen op deze principiële toegankelijkheid, waaronder de mogelijkheid tot het opstellen van een specifieke toegankelijkheidsregeling op grond van artikel 12octies. De regels voor het opmaken en vaststellen van een toegankelijkheidsregeling worden bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurrezervaten.

- [3] **Vorgestelde regelgeving in het voorontwerp.** Dit voorontwerp voegt een nieuw lid toe aan artikel 12septies, §1, met name dat *“in afwijking van het eerste lid natuurdomeinen onbeperkt toegankelijk [zijn] voor voetgangers”*. Natuurdomeinen worden gedefinieerd in het decreet Natuurbehoud in artikel 2, 55°: *“natuurdomein: een terrein in beheer van het agentschap”*. Hiermee is duidelijk dat de voorliggende wijziging onder meer ook terreinen van derden betreft, die worden beheerd door het ANB.

De toegankelijkheid wordt enkel gewijzigd ten behoeve van voetgangers en gelijkgestelden. Artikel 7 van het voorontwerpdecreet voorziet in een evaluatie van de toegankelijkheidsregelingen die voor de inwerkingtreding van dit decreet zijn vastgesteld. Voor natuurdomeinen met toegankelijkheidsregeling is er een evaluatie voorzien binnen de zes jaar, voor IHD-natuurdomeinen binnen de vier jaar. Artikel 7

¹ DECREET BETREFFENDE HET NATUURBEHOUD EN HET NATUURLIJK MILIEU VAN 21 OKTOBER 1997, artikel 12septies, §1, eerste lid.

van het ontwerpdecreet stelt dat *"In voorkomend geval"* deze toegankelijkheidsregelingen kunnen worden aangepast door de minister. Voorafgaand aan deze aanpassing kan het ANB evenwel een gemotiveerde afwijking vragen van de onbeperkte toegankelijkheid.

De voorgestelde wijziging wordt op verschillende manieren geduid in de documenten bij de adviesvraag, met name als *"verhoogde toegankelijkheid"* en als *"omgekeerde toegankelijkheid"*.

1.2 Aanbevelingen inzake verhoogde toegankelijkheid

- [4] **Algemene appreciatie.** De Minaraad adviseert deze nieuwe voorstellen negatief omwille van onderstaande redenen. De Raad is van mening dat de oplossing niet ligt in een nieuwe regelgeving, maar wél bij een inhaalbeweging in het opmaken van toegankelijkheidsregelingen in dialoog met de jeugdsector (zie ook onder [7]).

De voorgestelde wijziging heeft in eerste instantie betrekking op natuurdomeinen zonder toegankelijkheidsregeling. Op dit moment heeft ongeveer de helft van de oppervlakte van de domeinbossen een toegankelijkheidsregeling (wat overeenkomt met 15% van het totale Vlaamse bosareaal) en van de overige natuurgebieden in beheer bij het ANB heeft ongeveer 1/5 een toegankelijkheidsregeling, wat overeenkomt met ongeveer 15% van alle gebieden met effectief natuurbeheer (bossen en natuurgebieden beheerd door derden inbegrepen).

Het aantal gebruikers dat in 2016 minstens wekelijks een natuur- of bosgebied bezocht is 15% van de Vlaamse bevolking, 23% deed dit geen enkele keer⁴. De Minaraad vraagt zich af of dit wijzigingsvoorstel dit bezoekerspercentage omhoog zal krikken, aangezien er niet wordt aangegeven wat de reden is voor dit eerder lage percentage (bereikbaarheid, parkeergelegenheid voor auto's en fietsers, accommodatie, ...).

- [5] **Reeds bestaand wetgevend kader.** Daarnaast vindt de Minaraad dat deze ingreep niet nodig is, gelet op de mogelijkheid om ook een aangepaste toegankelijkheid op te nemen in een toegankelijkheidsregeling, die zowel beperkende als uitbreidende maatregelen kan bepalen tegenover de basisregel. Daarenboven biedt ook het opmaken van een natuurbeheerplan (ook door de overheid), voldoende mogelijkheden om specifieke gebiedsprioriteiten te bepalen voor de verschillende functies, inclusief de sociale functie. Dit wordt in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering opgemerkt in antwoord op het advies van de inspectie van Financiën: *"Voor de domeinbossen is voor de helft van de oppervlakte een toegankelijkheidsregeling van kracht, waarbij de economische, ecologische en recreatieve functie tegen elkaar zijn afgewogen."* Het opstellen van toegankelijkheidsregelingen voor alle overige natuurdomeinen, mét aandacht voor

² NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING, p. 1 en MEMORIE VAN TOELICHTING, p. 1

³ NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING, p. 2 en MEMORIE VAN TOELICHTING, p. 1, 3, 4 en 5

⁴ VRIND, 2017, p.408

het inrichten van speelzones op de juiste plaatsen, zou dus al voor een stimulans zorgen in het voorzien van speelgroen. Een RIA had deze oplossing naar voor kunnen schuiven.

De Minaraad beveelt daarom dan ook aan om te voorzien in specifieke, op maat gemaakte en vraag-gestuurde oplossingen, in overleg met alle betrokken lokale actoren, als alternatief voor de voorgestelde wijziging. Indien de wijziging toch wordt goedgekeurd, vraagt de Minaraad een onafhankelijke evaluatie binnen de twee jaar.

- [6] **Zorg voor duidelijkheid op terrein.** In de documenten bij de adviesvraag wordt de wijziging op verschillende manieren omschreven, met name als "*omgekeerde toegankelijkheid*" enerzijds en "*verhoogde toegankelijkheid*" anderzijds. Gelet op wat effectief wordt voorgesteld in het ontwerpdecreet en de omkering niet duidelijk is, beveelt de Minaraad aan om consequent de term "*verhoogde toegankelijkheid*" aan te houden.

De Minaraad wijst op de verwarring die reeds ontstaan is (zie de berichtgeving in de media) en die nog verder op het terrein zal optreden. De maatregel is immers enkel van toepassing op een beperkt deel van de natuurterreinen in Vlaanderen, in beheer bij het ANB. De Minaraad heeft geen kennis dat er over dit wijzigingsvoorstel werd overlegd met de overige eigenaars van natuurterreinen, door het ANB beheerd.

Dit wijzigingsvoorstel verhoogt de complexiteit van de toegankelijkheid van terreinen, doordat er een toegankelijkheidsregeling op twee sporen ontstaat: enerzijds een verhoogde toegankelijkheid in natuurdomeinen zonder toegankelijkheidsregeling, en anderzijds in alle andere terreinen de huidige toegankelijkheidsregeling. Voor de doorsnee recreant en voor de jeugdwerking zal het zeer moeilijk, zometertijd onmogelijk, zijn om het onderscheid op het terrein te maken tussen de twee types natuurterreinen. Zelfs voor professionelen (beheerder en handhaver) wordt het allicht zeer moeilijk om dit onderscheid op het terrein te maken.

Er bestaan gebieden met een gemengde eigendomsstructuur, i.e. met percelen in handen van het ANB en aangrenzende percelen in handen van anderen, alsook enclaves. Voor deze gebieden is het voor een burger onmogelijk om op terrein het verschil tussen aangrenzende percelen te zien en dus de toegelaten toegankelijkheid te kennen. Er wordt aldus een last gecreëerd bij de burens om hun eigen percelen beperkt (of niet) toegankelijk te behouden en er is geen handhaving mogelijk. Het draagvlak voor het natuurbeheer zal in deze gevallen zeker ondergraven worden, zonder over de financiële last voor bebording te spreken.

De communicatiecampagne waarvan sprake in de nota aan de leden van de Vlaamse regering zal hier volgens de Minaraad geen oplossing voor bieden. Daarnaast wijst de Minaraad er op dat heel wat jeugdwerkingen gekenmerkt worden door een zeer hoge turn-over in leiding, wat betekent dat er een quasi-permanente communicatie-

inspanning zou moeten geleverd worden om de opeenvolgende jeugdleidingen grondig te informeren.

Indien de nieuwe regel effectief wordt doorgevoerd, stelt de Minaraad daarom voor om die te beperken tot homogene aaneengesloten terreinen enkel beheerd door het ANB, met een duidelijke afbakening op het terrein en een degelijke en aangepaste duiding in de vooropgestelde communicatiecampagne.

- [7] **Nood aan toegankelijk speelgroen op de juiste plaats.** De Minaraad staat principieel achter de doelstelling, zoals geformuleerd in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019⁵ *"We bevorderen het contact met de natuur bij de onderscheiden doelgroepen, maar waarborgen ook het evenwicht tussen toegankelijkheid en draagkracht van de natuur. In uitvoering van het Natuurdecreet en ter verbreding van het draagvlak wordt natuur in principe steeds toegankelijk behalve daar waar extra bescherming nodig is."* voor zover het gaat over de nood aan toegankelijk speelgroen voor de jeugdsector. De Minaraad erkent zoals gezegd expliciet de specifieke vraag van jeugdverenigingen, speelpleinwerkingen en scholen die nood hebben aan meer ruimte om te spelen in bos en natuur. Ze wijzen daarvoor naar de initiatieven die reeds werden genomen, onder andere door het Agentschap voor natuur en bos, in overleg met de sector⁶. Het tempo waarmee dergelijke initiatieven worden genomen, zou echter zeer sterk moeten opgetrokken worden.

De Minaraad is echter van mening dat het voorstel geen oplossing is voor de vraag en nood aan meer speelgroen. Veel hangt af van de locatie en bereikbaarheid van de opengestelde natuurdomeinen als het gaat over het voorzien van meer toegankelijk speelgroen. Dit betekent dat deze legitieme vraag vanuit de jeugdsector een zeer specifieke lokale vraaggestuurde component omvat. Bovendien bestaat ook de kans dat terreinen in gezamenlijk beheer of beheerd door derden, meer geschikt zijn om deels als speelzone in te richten en open te stellen (in akkoord met de eigenaar en mits een passende vergoeding) dan natuurdomeinen, of dat men in bepaalde regio's zelfs zal moeten inzetten op het aanleggen/inrichten van volledig nieuwe gebieden met speelzones. Een dergelijke vraaggestuurde benadering biedt ook de mogelijkheid om bv. de mobiliteitssector hierbij te betrekken: een goede bereikbaarheid (voor zwakke weggebruikers) van het voorziene speelgroen is immers een cruciale succesvoorwaarde.

- [8] **Impact regelgeving speelzones.** De huidige regels voor speelzones bevatten bepalingen omtrent het kappen van bomen, dode bomen, enz.... De Minaraad stelt zich de vraag of deze regels ook van toepassing zullen zijn op het gehele natuurdomein, eens de voorgestelde wijziging van kracht is. De Minaraad waarschuwt voor de mogelijke impact op de biodiversiteit.

⁵ VLAAMS REGEERAKKOORD (2014), p.80

⁶ <https://www.natuurenbos.be/spelen> en <https://www.inbo.be/nl/natuurindicator/oppervlakte-speelzones-bossen-en-natuurrezervaten>

- [9] **Juridische kanttekeningen.** De Minaraad vraagt om na te gaan of de juridische gevolgen van deze wijzigingen voldoende werden getoetst. In eerste instantie kan men zich vragen stellen bij de verenigbaarheid van het voorstel met het voorzorgsprincipe. Ten tweede, is het niet onwaarschijnlijk dat er een passende beoordelingsplicht van toepassing is binnen speciale beschermingszones. Ook indien deze ingreep niet passende beoordelingsplichtig is, kan deze voorgestelde wijziging, door de veroorzaakte recreatiedruk, een verslechtering van Europees beschermde habitats in speciale beschermingszones in de hand werken, wat een schending van art. 6.2 van de Habitatrictlijn betekent. De Minaraad vraagt eveneens een toetsing met betrekking tot het stand-still principe, de criteria geïntegreerd natuurbeheer, aansprakelijkheid en kansen op ongevallen of moeilijker te handhaven malafide praktijken.
- [10] **Haalbaarheid van de voorziene implementatie en handhaving.** Deze beslissing voorziet op korte termijn een evaluatie van de toegankelijkheidsregelingen (voor natuurdomeinen met toegankelijkheidsregeling binnen de zes jaar, voor IHD-natuurdomeinen binnen de vier jaar). Het gaat om meerdere tienduizenden ha domeinen waarvoor dit dient te gebeuren, en – gezien de toenemende aanwezigheid van ANB-medewerkers op het terrein en de nu reeds zeer hoge werklast van deze mensen – staat het zo goed als vast dat dit een onhaalbaar scenario is. Hetzelfde kan gesteld worden van de handhaving die nodig zal zijn om een dergelijke zeer ingrijpende maatregel op het terrein af te dwingen: ook hier kan verwacht worden dat de huidige personeelsbezetting die zich wijdt aan handhaving niet in staat zal zijn om dit toegankelijkheidsbeleid op twee sporen op afdoende wijze af te dwingen. Ook met betrekking tot de huidige aansprakelijkheidsregeling en –verzekering doet deze opschaling grote vragen rijzen.
- [11] **In conclusie.** De Minaraad treedt de opmerkingen van de Inspectie van Financiën bij en adviseert dit voorstel in de huidige vorm negatief.

2 Subsidiëring bebossing

2.1 Beschrijving

- [12] **Bestaande situatie.** Artikel 87, van het Bosdecreet bepaalt de wijze waarop bebossing kan worden gesubsidieerd. Voor de aankoop van te bebossen terreinen is momenteel voorzien dat maximaal 60% van de aankoopsom kan worden gesubsidieerd, met een maximumbedrag van 2,5 euro per vierkante meter.
- [13] **Voorgestelde regeling in het voorontwerp.** Voorliggend ontwerp van decreet wijzigt de regeling inzake de aankoop van te bebossen terreinen. Het doel van de wijziging van het Bosdecreet is het stimuleren van bebossing door derden door het verhogen van de bijdrage van de Vlaamse overheid en aldus het verlagen van de restfinanciering van de projectpartners. Hierbij wordt tevens een beperkte differentiatie voorzien: bebossing van gebieden gelegen in de ruimtelijke bestemming “bos”, wordt hoger vergoed. De financiering gebeurt via de middelen

van boscompensatie. In de huidige regeling wordt een onderscheid gemaakt tussen de openbare bossen (artikel 48) en de private bossen (artikel 87); met deze wijziging worden deze op dezelfde manier behandeld.

2.2 Aanbevelingen inzake subsidiëring bebossing

- [14] **Algemene appreciatie.** De Minaraad is principieel voor het stimuleren van bebossing op een doordachte manier, maar wijzen er op dat de voorgestelde wijzigingen niet tot de beoogde bosuitbreiding zal leiden, en zelfs niet tot het echt in evenwicht houden van het bosareaal door een boscompensatie die gelijke tred houdt met de ontbossingen. Dit voorontwerp betreft een (te) beperkte wijziging die bovendien kadert in een veel grotere thematiek van bosbehoud, boscompensatie en bosuitbreiding.
- [15] **Beperkte impact.** Begin 2017 werd in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn nog uitgebreid ingegaan op de bebossingsachterstand⁷ en de opmerkingen van het Rekenhof⁸ met betrekking tot boscompensatie. Gelet op de bebossingsprojecten die de afgelopen jaren werden gerealiseerd in het kader van de projectoproep bebossing, met name 11 ha in 2014, 23 ha in 2015 en 31 ha in 2016, wijst de Minaraad op de beperkte impact die deze wijzigingsmaatregel in dit groter geheel van bosbehoud, boscompensatie en bosuitbreiding zal genereren.

De vergelijking met het tempo van vergunde, te compenseren, ontbossingen (263 ha in 2014, 188 ha in 2015 en 258 ha in 2016) is zeer veelzeggend. Een daadkrachtiger aanpak op vlak van bosbehoud en een structurele investering in netto bosuitbreiding zijn het kader waarbinnen de voorliggende maatregel zou moeten ingebed worden. Deze inspanningen worden momenteel echter niet of in elk geval zeer onvoldoende geleverd. De Minaraad wijst hierbij op het feit dat er geen analyse voorhanden is van de effectiviteit van de huidige regels en van de oorzaken van de te beperkte dynamiek aan bosuitbreiding.

De Minaraad wijst er ook op dat de middelen die voor dit voorstel zullen worden ingezet zijn afkomstig uit de financiële boscompensatie. Dit betekent dat er steeds gewacht moet worden op een ontbosser die kiest voor een financiële compensatie. Bovendien wijst de Inspectie van Financiën erop dat bij een hoger subsidiepercentage minder dossiers kunnen betaald worden waardoor er minder gronden ter bebossing aangekocht kunnen worden.

- [16] **Onderscheid bestemming “natuur” en “bos”.** De Minaraad wijst op het feit dat in de huidige planningsinitiatieven er geen duidelijk verschil nog wordt gemaakt tussen bos- en natuurgebieden en bossen nu ook als natuurgebieden worden afgebakend. Een differentiatie is dus verouderd. Een coherent beleid vraagt dat de voorziene

⁷ VLAAMS PARLEMENT, COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUUR, RUIMTELIJKE ORDENING, ENERGIE EN DIERENWELZIJN, dd. 24/01/2017

⁸ <https://www.ccrek.be/NL/Publicaties/Fiche.html?id=5c3ccdce-e0b6-4746-bd1d-584cf00bd29c>

maatregel ook in natuurgebieden zou moeten gelden bv. voor uitbreiding van bestaand bos in natuurgebied.

[17] **Geen vereenvoudiging.** De Minaraad wijst erop dat administratieve vereenvoudiging een van de principes is bij de vooropgestelde integratie van het Bosdecreet en het Natuurdecreet⁹. Met deze wijziging wordt er, opnieuw, verdere complexiteit toegevoegd. Waar het financiële boscompensatiesysteem bij zijn ontstaan een zeer eenduidig systeem was, zijn er in recente jaren zeer veel "opties" aan dit systeem toegevoegd, die (1) zoals uit de cijfers blijkt niet hebben geleid tot een significante verbetering in realisaties en (2) het bijhouden van accurate gegevens over de gerealiseerde boscompensatie in hoge mate hebben bemoeilijkt. In zijn evaluatie van het boscompensatiemechanisme was de complexiteit van het systeem en het daaruit resulterende gebrekkige bijhouden van de gegevens een zeer groot punt van kritiek door het Rekenhof. Voorliggende beslissing verhoogt de complexiteit nog verder.

[18] **Onderbouwing.** De nota aan de Vlaamse Regering stelt dat deze maatregel wordt genomen vanwege "*de noodzaak tot een betere en snellere benutting van de middelen van de financiële boscompensatie*" zodat projectpartners meer gestimuleerd worden om gronden met het oog op bebossing aan te kopen.

Dit impliceert:

- dat er de voorbije jaren minder projecten werden ingediend dan er budget beschikbaar werd gesteld via de projectoproep aankoop van gronden voor bebossing of in het Bossencompensatiefonds. De Minaraad vraagt duidelijkheid over het aantal projectaanvragen en de gevraagde budgetten in relatie tot het beschikbare budget.
- dat de inkomsten van het Bossencompensatiefonds nog steeds veel hoger liggen dan de uitgaven.

De Minaraad vraagt te verduidelijken of en in welke mate bovenstaande aannames correct zijn.

[19] **Groter kader belangrijk.** De Minaraad wijst op het feit dat de gemiddelde aankoopprijs, waarnaar als reden wordt verwezen voor het optrekken van het subsidiebedrag, aan de zeer hoge kant ligt en beïnvloed is door aankopen die niet gebonden zijn aan boscompensatie maar aan andere doeleinden zoals het aanleggen van stadsbossen, enz. Daarenboven zal de verhoogde subsidie zeker de gemiddelde aankoopprijs voor te bebossen grond nog verhogen en dus het aantal ha bebost via het boscompensatiefonds verminderen en de financieringskost via andere kanalen verhogen met een negatieve weerslag voor het budget.

De Minaraad volgt daarom ook de uitspraak van de Inspectie van Financiën die stelt dat het optrekken van het subsidiepercentage gebaseerd is op een "*triviaal*

⁹ BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING BIJ HET VOORONTWERP VAN BESLUIT BETREFFENDE DE SUBSIDIERING VAN DE PLANNING, DE ONTWIKKELING EN DE UITVOERING VAN HET GEINTEGREERD NATUURBEHEER (VR 2016 2511 DOC.0910/1BIS).

argument in vergelijking met andere, meer pertinente motieven zoals de economische minwaarde van het onroerend goed bij bebossing en overstaan van landbouwgebruik".

[20] **Naar een bebossingssubsidie.** De Minaraad wijst er op dat hij reeds eerder voorstelde, om met middelen uit het bossencompensatiefonds, een vergoeding in te voeren voor het bebossen van terreinen, die reeds in eigendom zijn van private beheerders en die aan dezelfde voorwaarden beantwoorden¹⁰. Deze maatregel zou effectiever en goedkoper zijn zodat hiermee voor hetzelfde budget meer bebost zou kunnen worden. Een RIA-analyse had dit ook kunnen detecteren. De Minaraad vraagt daarom opnieuw een gelijktijdige invoering van een dergelijk subsidiemechanisme om de budgettaire inpakt van de voorgestelde maatregel te milderen en de bebossing effectiever te maken.

[21] **Mogelijkheden instrumentendecreet.** De Minaraad wijst als laatste op het voorontwerp van decreet houdende het realisatiegericht instrumentarium dat momenteel voor advies voorligt. Dit voorontwerp focust op grondgebonden en realisatiegerichte projecten en biedt volgens de Minaraad mogelijk een adequate manier om de volledige thematiek van bosbehoud, boscompensatie en bosuitbreiding door te lichten en te optimaliseren, met aandacht voor de bezorgdheden van alle actoren, met name aandacht voor het waardeverlies bij bebossing van terreinen reeds in eigendom, geen bebossing van voor landbouw waardevolle gronden, effectief werk maken van bosuitbreiding, bescherming van de meest waardevolle kwetsbare bossen, ...

Onthoudingen. Voka, Unizo en Boerenbond onthouden zich bij de beide delen uit dit advies.

¹⁰ GEZAMENLIJK ADVIES VAN MINARAAD EN SALV (2017)003) OVER DE SUBSIDIERING GEINTEGREERD NATUURBEHEER VAN 26 JANUARI 2017, [44]